

ИМАФТ – „муслимански НАТО“

Од *Спутњик* -

23 јануара, 2017

Бивши начелник копнених снага Пакистана Рахил Шариф нови је начелник штаба „муслиманског НАТО-а“, војне алијансе од 39 држава која је формирана прошле године. Сви су мислили да је тај савез мртворођен, али његови оснивачи на све начине покушавају да га рехабилитују.

Идеја стварања муслиманског НАТО-а није нова, али је почела да се реализује када је Вашингтон почео да попушта у нуклеарним преговорима са Ираном, што је изазвало забринутост Ријада, и након руских и курдских успеха у Сирији. У децембру 2015. године саудијски краљ Салман прогласио је стварање Исламске војне коалиције за борбу против тероризма, скраћено ИМАФТ, са седиштем у Ријаду, а као главни задатак постављена је борба против екстремиста на територијама Сирије, Ирака, Јемена и Либије. Већ тада многи експерти су сматрали да је главни циљ — Иран.

У ИМАФТ су прво ушле 34, а затим су им се придружиле још четири државе. Између осталих, ту су Саудијска Арабија, Јордан, Уједињени Арапски Емирати, Пакистан, Бангладеш, Бахреин, Турска, Чад, Тунис, Цибути, Сенегал, Судан, Сомалија, Палестина, Катар, Обала Слоноваче, Кувајт, Либан, Либија, Мали, Малезија, Мароко, Египат, Мауританија, Нигерија.

У ИМАФТ су биле позване све муслиманске земље, изузев Ирана, Сирије и Ирака, што ју је претворило у сунитску организацију.

Именовање популарног палестинског генерала **Рахила Шарифа** за начелника Генералштаба „муслиманског НАТО-а“ изгледа као мудра одлука.

Пакистан има шесту по величини војску у свету са огромним борбеним искуством и са нуклеарном бомбом. Тим потезом ИМАФТ би могао да постане озбиљан блок.

Међутим, још увек нема званичног саопштења да ли је одлука Шарифа да прихвати функцију начелника ИМАФТ-а била његова лична или је он на то место дошао у име своје државе. То је врло важно питање, јер иако је Пакистан раније био део исламске коалиције, он се уздржавао од учешћа у операцијама Саудијске Арабије у Јемену, не желећи да квари односе са Ираном, од чије нафте и гаса зависи читав његова економија.

Осим тога, иако је Пакистан сунитска држава, он има велику шиитску мањину, што би могло да доведе до међурелигијске напетости у земљи.

Ни Турска није баш сигуран савезник. Она као чланица НАТО-а не може да учествује у другим савезима без посебног одобрења, али њен председник **Реџеп Тајип Ердоган** не жели да се одрекне сарадње са Ријадом, јер жели сопствену зону утицаја на Блиском истоку. Као доказ те сарадње сведоче и саудијски ловци који су се прошле године појавили у турској бази Инџирлику.

„Циљеви“ ИМАФТ-а

Година за нама није донела значајне успехе Ријадом: потпуни крах операције против побуњеника Хута у Јемену, порази сиријске „опозиције“ у Сирији, коју су они на све начине подржавали, успеси шиитске војске против терориста у Мосулу.

Све то је довело до тога да Саудијска Арабија значајно изгуби свој утицај у последње време. Одговор саудијске краљевине на промене на Блиском истоку је покушај да се реанимира идеја „муслиманског НАТО-а“.

За време састанка начелника штабова 14 земаља-чланица арапске коалиције у Ријадy, саветник министра одбране Саудијске Арабије генерал Ахмет Асири изјавио је за телевизију „Скај њуз Арабија“ да је војна коалиција арапских и муслиманских земаља, коју је формирала Саудијска Арабија, спремна да обједини напоре са коалицијом на челу са САД у борби против терористичке групе ДАЕШ у Сирији и Ираку. Он је навео да се то односи пре свега на ослобађање Мосула и Раке, али није искључио могућност борбе и у другим земљама, као што је Либија. Борба против тероризма није ништа друго него покриће, јер ни за кога није тајна да многе државе које улазе у савез управо дипломатским путем, директно или индиректно, подржавају, спонзоришу и штите тероризам.

Притом, треба навести да „арапски НАТО“ нико није звао ни у Сирију, ни у Ирак. Штавише, постоји страх да заливске земље јачањем активности у Сирији покушавају да поделе ту земљу по свом нахођењу.

Пат позиција у Јемену

Оно што је данас највидљивије јесте **сукоб у завијеној форми сунитске Саудијске Арабије и шиитског Ирана за лидерство на Блиском истоку.**

Главне позорнице у борбе за лидерство у региону су Сирија и Јемен, где савезници и арапска коалиција на челу са Ријадом воде жестоке борбе против побуњеника Хута, које подржава Техеран.

Саудијска Арабија се плаши да Иран може да направи нуклеарно оружје. У том случају Саудијска Арабија оставља себи право да набави нуклеарно оружје од Пакистана.

Са придруживањем Пакистана новом савезу, давањем кључних дужности пакистанској војној команди, Саудијска Арабија подиже статус ИМАФТ-у и савез постаје озбиљна организација.

У међувремену, Саудијска Арабија се суочава са великом финансијском кризом, чији је један од узрока рат у Јемену. Операција против побуњеника Хута није донела никакве резултате, иако Саудијска Арабија и њени савезници имају огромну предност.

Полазећи од формалног односа снага, рат би требало да буде завршен потпуним уништавањем Хута за два до три месеца. У стварности, рат траје већ две године и за то време коалиција је врло мало смањила територију под контролом Хута. Као најобученија снага коалиције показала се армија Уједињених Арапских Емирата. Међутим, због несугласица са Ријадом и она је у последњих неколико месеци смањила интензитет свог учешћа у рату, а да Саудијској Арабији не иде добро сведочи и погибија 40 саудијских војника прошле недеље у заседи побуњеника у Јемену.

Главни проблем војске коалиције је што код њих преовладавају плаћеници. Војници им служе за новац и, без обзира на одлично савремено наоружање, трпе поразе од Хута који имају „само“ совјетско наоружање, али ратују за идеју и из убеђења.

Очигледно је да су арапске земље, на челу са Саудијском Арабијом, испале из глобалних политичких формата у којима се решава судбина њиховог простора. Нико од њих неће бити у Астани на преговорима о решавању сиријске кризе, а Саудијској Арабији је још 2013. године истекао мандат у СБ УН. Да ли ће се и ова идеја „муслиманског НАТО-а“ завршити као немогућа мисија показаће време.